

BOLA TARBIYASIDA MILLIYLIKNING ŐRNI

Xalilova Dilnoza Furkatovna

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat Pedagogika Universiteti

Maktabgacha ta'lim fakulteti o'qituvchisi

Amanbayeva Munisa Ubaydulla qizi

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti

Maktabgacha ta'lim fakulteti 2-bosqich talabasi

Obidjonova Shukrona Baxtiyor qizi

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti

Maktabgacha ta'lim fakulteti 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada yosh avlodni milliylik ruhida tarbiyalash va unga ta'lim berish naqadar dolzarblik kasb etyotgani, milliylik nimalarda aks etishi, hozirgi globallashuv davrida bolalarimizni milliylik ruhida tarbiyalash nechog'lik muhimligi va bunda nimalarga e'tibor berilishi joizligi haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: madaniyat, til, dolzarblik, millat, qadrlash, ofuqarolik mas'uliyat, madaniy tajriba

Аннотация: В данной статье рассматривается важность воспитания и воспитания подрастающего поколения в духе национализма, как национализм отражается в национализме, насколько важно воспитывать наших детей в духе национализма в нынешнюю эпоху глобализации и за что следует платить внимание.

Ключевые слова: культура, язык, гражданство, нация, признательность, гражданская ответственность, культурный опыт.

Millat bola tarbiyasida bir necha jihatdan rol o'ynashi mumkin. Avvalo madaniyat: har bir millatning o'ziga xos madaniyati, urf-odatlar va an'analari mavjud bo'lib, ular bolaning ta'lim olishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Misol

uchun, ba'zi mamalakatlarda oqsoqollarga hurmat ko'rsatiladi, boshqalari esa mustaqillik va individuallikni qadrlaydi. Keyingi o'rinda til: Millati ham bolaning til rivojlanishi va malakasiga ta'sir qilishi mumkin. Masalan, yashayotgan mamlakatida birinchi tili asosiy til bo'lmagan bolalar ta'lim olishda o'ziga xos qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin.

Umuman olganda, milliylik bolaning ta'lim tajribasini turli yo'llar bilan shakllantirishi mumkin va u olib keladigan xilma-xillikni tan olish va qadrlash juda muhimdir.

Millat va bola tarbiyasining uyg'unligi bir qancha omillarga bog'liq. Milliylikni bola tarbiyasiga uyg'un tarzda kiritishning ba'zi usullari quyidagilardir:

Madaniy tushuncha: Bolaning millati madaniyatini tushunish va qadrlash zarur. Bunga uning urf-odatlarini, an'analarini va qadriyatlarini kiradi. Ota-onalar va tarbiyachilar bola tarbiyasiga milliy bayramlarni nishonlash, an'anaviy taomlar tayyorlash, mamlakat tarixini o'rganish kabi madaniy tajribalarni kiritishlari mumkin.

Til o'rganish: bolaning ona tilini o'rganish bolaning milliyligini ularning tarbiyasiga uyg'un ravishda singdirishning ajoyib usuli hisoblanadi. Bunga til kurslari, til almashish dasturlari va uyda gaplashish orqali erishish mumkin.

Turli nuqtai nazarlarga ta'sir qilish: bolalarni turli nuqtai nazarlar va hayotiy tajribalar bilan tanishtirish juda muhimdir. Ota-onalar va g'amxo'rlik qiluvchilar bunga turli millat vakillari bilan muloqot qilish, kitoblarni o'qish va turli madaniyatlarni aks ettiruvchi filmlarni tomosha qilish va xalqaro sayohatlarni targ'ib qilish orqali erishishlari mumkin.

Xilma-xillikni hurmat qilish: bolalar barcha ko'rinishdagi xilma-xillikni, shu jumladan etnik va milliylikni hurmat qilishni va qadrlashni o'rganishlari kerak. Bunga bolalarni boshqalarga ochiq fikr va yurak bilan yondashishga, farqlarni kutib olishga va stereotipik taxminlardan qochishga o'rgatish orqali erishish mumkin.

Yanada ochiqroq nazar tashlaydigan bo'lsak, madaniyatni tushunish, til o'rganish, xilma-xillik nuqtai nazariga ega bo'lish va xilma-xillikka hurmatni

uyg'unlashtirib, milliylikni bola tarbiyasiga uyg'un tarzda kiritish mumkin. Bunday yondashuv bolalarda har tomonlama va inklyuziv dunyoqarashni shakllantirishga yordam beradi.

Yosh avlodni millatchilik ruhida tarbiyalashning dolzarbligi ko'p sabablarga ko'ra birinchi o'rinda turadi. Mana ulardan ayrimlari:

1. Milliy o'zlikni mustahkamlash: yoshlarni millatchilik ruhida tarbiyalash ularda milliy o'zlikni anglash va g'urur tuyg'ularini mustahkamlashga xizmat qiladi. Bu fuqarolar o'rtasida birdamlik va daxldorlik tuyg'usini kuchaytirib, jamiyatni yanada kuchli va hamjihatlikka olib keladi.

2. Milliy madaniyat va an'analarni asrab-avaylash: millatchilik mamlakat madaniyati va an'alarini asrab-avaylash va ulug'lashga yordam beradi. Yoshlarga o'z mamlakati tarixi, qadriyatlarini va an'alarini o'rgatish orqali bu bilimlarni mustahkamlab, kelajak avlodlarga yetkazish mumkin.

3. Xilma-xillikni qadrlashni rivojlantirish: millatchilikni o'rgatish, shuningdek, xilma-xillikni chuqurroq tushunish va qadrlashni ham berishi mumkin. O'z madaniyati bilan faxrlanish tuyg'usini qabul qilish va targ'ib qilish orqali odamlar boshqa madaniyatlarga nisbatan hurmat va qiziqishni rivojlantirishlari mumkin.

4. Fuqarolik mas'uliyatini targ'ib qilish: millatchilik fuqarolik mas'uliyati, mas'uliyat va o'z vataniga nisbatan burch tuyg'usini kuchaytirishi mumkin. Bu yoshlarni o'z jamiyatlarida faol ishtirok etishga, jamiyatga hissa qo'shishga va barcha uchun yaxshi kelajak sari mehnat qilishga undaydi.

Milliy o'zini anglash o'z tabiatiga ko'ra emotsional hodisadir va uning haqiqiy qiyofasi millatning manfaatlarini, or-nomus, g'urur va qadriyatlarini himoya qilishda namoyon bo'ladi. Milliy rivojlanishda ehtiyojlarning real hayot bilan nomuvofiqligi iqtisodiy, ijtimoiy-siyosiy va ma'naviy sohalarida o'z-o'zidan unchalik sezilarli ko'zga tashlanmaydi, ular milliy o'zlikni anglashda, uning moddiy kuchga aylanishida o'zining to'liq aksini topadi. Moddiy va ma'naviy qadriyatlar taqsimotida adolatsizlik hukm surgan sharoitda milliy o'zlikni anglash qudratli moddiy kuchga aylanib, millatlararo munosabatlar sohasidagi ziddiyatlarni jonlantiruvchi omil bo'lib yuzaga chiqadi va umummilliy millatni

harakatga keltiradi. Milliy jarayonlar rivojlanishining hozirgi tarixiy bosqichi ko'rsatishicha, iqtisodiy va siyosiy omillar millat rivojlanishida muhim omil hisoblanadi, ammo milliy o'zlikni anglashni hisobga olmaslik iqtisodiy va ijtimoiy-siyosiy ommaning salohiyatini to'laqonli ko'rsatishga xalaqit beradi, ya'ni uning aks ta'siri jarayoni o'zining ifodasini topa olmaydi. Ikkinchidan, millat mavjud ekan milliy o'zlikni anglashning tendensiyasi barqarorlik harakterini kasb etadi. Chunki millatning mustaqil subyekt ekanligini xuddi ana shu omil belgilab beradi. Bundan iqtisodiy, ijtimoiy-siyosiy salohiyatning qoldiq sharoitlarida har bir millat o'zini saqlab qolishga harakat qilishi haqiqat ekanligi kelib chiqadi.

Milliy o'z-o'zini anglash millat shakllanishining ma'lum nisbiy yuqori bosqichi mezonidir. Millat o'ziga xos bo'lgan urf-odatlar, an'analar, qadriyatlarni shakllantirishi va davlat atrofiga birlashishlari mumkin. Ammo uning milliy o'z-o'zini anglash darajasiga ko'tarilishi murakkab jarayon hisoblanadi. Chunki u millat vakillari aksariyat ko'pchilik qismining moddiy va ma'naviy boyliklariga ega ekanligi hissiyotining, tor darajada mavjud bo'lish manfaatlaridan umummillat manfaatlarini ustuvor qo'ya bilish darajasiga ko'tarila bilish bilan bog'liqdir.

Xulosa qilib aytganda, yosh avlodni sog'lom muhitda tarbiyalashning dolzarbligi uning milliy o'zlikni mustahkamlash, madaniyat va an'analarni asrab-avaylash, rang-baranglikni qadrlash, fuqarolik mas'uliyatini yuksaltirish qobiliyatidadir. Yoshlar ongiga ana shu qadriyatlarni singdirish orqali biz yanada yaxshi va birlashgan jamiyatni yaratishimiz mumkin.

Vatanimizda milliylik bolalar ta'lim va tarbiyasida muhim rol o'ynaydi. O'zbek tili, madaniyati, urf-odatlari va qadriyatlarini tushunish va qadrlashni targ'ib qilish orqali bolalarda milliy o'zlikni anglash va g'urur tuyg'ularini mustahkamlaydi. Qolaversa, an'alarimizni bola tarbiyasiga singdirish turli xillikka hurmat va turli madaniyatlar va qarashlar qadrini tan oladigan inklyuziv dunyoqarashni tarbiyalashi mumkin. Shu bilan birga, bolalarga boshqa madaniyatlar haqida o'rgatish va ularni keng dunyo bilan aloqa qilishga undash

orqali milliy o'ziga xoslikni targ'ib qilish va global istiqbolni rivojlantirish o'rtasida muvozanatni saqlash ham muhimdir. Oxir oqibat, O'zbekistonda ta'lim va tarbiyaning maqsadi bolalarni o'z jamiyati rivojiga hissa qo'shishi mumkin bo'lgan har tomonlama barkamol va mas'uliyatli global fuqarolar bo'lib yetishtirishdan iborat bo'lishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Mirziyoyev Sh. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: “O'zbekiston” NMIU
2. Xalilova Dilnoza Furqatovna. “Bo'lajak tarbiyachilarni ijtimoiy kompetentligini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida”. *Science and innovation*, Special Issue 4, 3 march 2023. 57-59
3. Abzalxanovna, S. M. (2023). DEVELOPMENT OF METHODOLOGICAL TRAINING IN PROFESSIONAL EDUCATION OF FUTURE TEACHERS. *World Bulletin of Social Sciences*, 19, 101-103.
4. Xalilova Dilnoza Furqatovna. “Maktabgacha ta'lim tashkiloti bo'lajak tarbiyachilarining ijtimoiy kompetensiyasini shakllantirish”. *Ta'lim sifati – Yangi O'zbekiston taraqqiyotini yanada yuksaltirishning muhim omili*, Qo'qon 21 iyun 2023 yil. 677-679.
5. Abzalxanovna, S. M. (2023). DEVELOPMENT OF METHODOLOGICAL TRAINING IN PROFESSIONAL EDUCATION OF FUTURE TEACHERS. *World Bulletin of Social Sciences*, 19, 101-103.
6. Imamova, N. (2022). IMPORTANCE OF INDEPENDENT ACTIVITY AND CREATIVITY DEVELOPMENT IN TRAINING TEACHERS. *Science and Innovation*, 1(7), 676-679.
7. Babayeva, D. R., & Ochilova, X. S. (2022, October). MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI NUTQ O'QITIRISH ORQALI MUSTAQIL FIKRLASHGA O'RGATISH. In *INTERNATIONAL CONFERENCES* (Vol. 1, No. 8, pp. 21-23).

8. Imamova, N. Z. (2022). DEVELOPING THE CREATIVE QUALITIES OF FUTURE TEACHERS. *European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies*, 2(04), 317-321.
9. Намазбаева, Л. З. (2023). РОЛЬ ДЕТСКОГО ЭКСПЕРИМЕНТИРОВАНИЯ В РАЗВИТИИ ПОЗНАВАТЕЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ У ДЕТЕЙ И ИХ ПОНИМАНИЯ ОКРУЖАЮЩЕГО МИРА. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 4(2), 23-28.
10. Намазбаева, Л. (2022). BOLALARNI TABIAT BILAN TANISHTIRISH USULLARI VA TEXNOLOGIYALAR: Namazbayeva Lola, TN Qori Niyoziy nomidagi O'zbekiston pedagogika fanlari ilmiy-tadqiqot instituti tayanch doktoranti. *Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал*, (5), 132-140.